

Complexnummer: 515660

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Echten

Aantal complexonderdelen

9

Monumentnummers van complexonderdelen

515661, 515662, 515663, 515664,
515665, 515666, 515667, 515668,
515669

Woonplaats

Echten

Gemeente

De Wolden

Provincie

Drenthe

Hoofdadres van hoofdobject

Zuidwolderweg 1, 7932 PN Echten

Complexomschrijving

Omschrijving complex:

De historische buitenplaats Echten ligt aan de oostrand van het gelijknamige dorp in het stroomdal van het Oude Diep of Echter Stroom, die langs de oostrand van de buitenplaats loopt; het complex bestaat uit een omgracht in oorsprong middeleeuws huis (12de eeuw en later) met bouwhuizen (XVIII; in aanleg ca. 1685), oprijlaan, inrijhek met dienstwoning (1741-1744), duifhuis (vermoedelijk 17de-eeuws) tuinen (gerestaureerd 1992), voorplein met zonnewijzers (XVIII), weilanden en bospercelen; er is een tweede, rechthoekige gracht, de buitengracht, waarbinnen - symmetrisch - het omgrachte huis, het voorplein met aan weerszijden een bouwhuis en de tuinen liggen. Het huis wordt al in de 12de eeuw genoemd. Het oudste gedeelte van het huidige gebouw wordt gevormd door de restanten van een deels onderkelderd zaalgebouw, dat vermoedelijk dateert uit de tweede helft van de 15de eeuw. Mogelijk in de eerste helft van de 16de eeuw heeft men aan de voorzijde hiervan twee haakse vleugels opgetrokken. De voorzijde van het tussenliggende binnenplein werd mogelijk in de vroege 18de eeuw met een vleugel dichtgebouwd, waardoor een aan alle zijden omsloten binnenplein ontstond. Bij een ingrijpende verkleining van de voorzijde van dit complex in 1804-1808, mogelijk naar ontwerp van A.M. Sorg, kwam een compacter huis zonder binnenplaats tot stand. Toen verrees ook de huidige voorgevel en kreeg het interieur een nieuwe indeling. In de 19de eeuw volgden nog meer wijzigingen en bij een verbouwing in 1901, onder leiding van H. Witzand, heeft men het hele pand iets verhoogd en de kappen gewijzigd. Bij de restauratie in 1979-1980 is het in de 19de eeuw

gesloopte rechter bouwdeel herbouwd. N.B: tijdens de restauratie van het huis en de bouwhuizen zijn de tuinen fors uitgebreid, c.q. ingrijpend veranderd; de inrichting van het voorplein en de achter het huis en binnen de buitengracht gelegen tuinen is eveneens geheel vernieuwd.

De noordzijde van het complex wordt begrensd door de Hooimaatsweg, de oostgrens is het Oude Diep, en aan de zuid- en westkant vormt de Zuidwolderweg de grens. Het complex bestaat uit: HUIS (1), PARKAANLEG met aangrenzende weilanden en bospercelen (2), BOUWHUIZEN (3), DIENSTWONING (4), HEKKEN (5), BRUG (6), DUIVENTIL (7), SCHUREN (8) en ZONNEWIJZERS (9).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering

De buitenplaats ECHTEN is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, de fraaie landschappelijke ligging in het stroomdal van het Oude Diep en de grote mate van gaafheid van de hoofdstructuur van de aanleg; voorts vanwege de grote waarde van enige onderdelen, te weten de zonnewijzers en het ijzeren hekwerk op het voorplein.

Monumentnummer*: 515661

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Monumentnaam**

Echten

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

1011

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HUIS.

XVIII en ouder; aan rechter zijde toevoegingen uit de jaren zeventig van de 20e eeuw, die niet beschermenswaardig zijn. Aan drie zijden in het water (binnengracht) staat gebouw op rechthoekige plattegrond en met symmetrische voorgevel (west) van zeven traveeën (de nieuwe vleugel niet meegerekend) en twee bouwlagen op kelderverdieping en onder omlpend schilddak met grijze pannen en hoekschoorstenen; zeslichts ramen met persiennes op beide verdiepingen; middelste travee met ingang deur plus rijk gesneden bovenlicht in Lodewijk XVI-stijl; hierboven midden op het dakschild een bakstenen dakkapel met topgevel en zeslichts raam, XXa; ernaast twee kleinere dakkapellen met schuin naar voren aflopend zinken dakje, XXa. Zijgevels en achtergevel, in de gracht staand, laten metselwerk van oudere data zien; ramen onregelmatig in muurvlakken gezet. De voorgevel staat niet in het water, maar heeft tussen de gracht en de brug erover een voorterreintje met moderne inrichting, die als zodanig niet beschermenswaardig is; dit terreintje heeft schuine aarden wallen naar het water, behalve nabij het huis, waar keermuren van enkele meters lengte staan. Tegen de oostgevel hangt een kleine klok uit 1677, gegoten door de gebroeders Hemony. Het interieur bevat waardevolle onderdelen. Daaronder een vroeg-18de-eeuwse schouw in Lodewijk XIV-stijl met een voorstelling van de godin Diana. Voorts een houten en een marmeren schoorsteenmantel en enkele stucplafonds daterend van de verbouwing van 1804-1808.

Waardering

HUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis;
- vanwege de kloeke de architectuur;
- vanwege de aanwezigheid van waardevolle interieuronderdelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 515662

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

1011

RUINEN

F

2659

RUINEN

F

2658

RUINEN

F

1134

RUINEN

F

324

RUINEN

F

1896

RUINEN

F

1829

RUINEN

F

298

RUINEN

F

1898

RUINEN

F

1869

RUINEN

F

1897

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 2: PARKAANLEG.

De hoofdstructuur van de parkaanleg is 18de-eeuws of ouder, bestaande uit: a. oprijlaan met weilanden; b. voorplein; c. achtertuin; d. bospercelen. Ad a.: de oprijlaan, in de as van het huis, begint aan de Zuidwolderweg en loopt oostwaarts in een rechte lijn op het huis af; klinkerbestrating; enkele rijen eik aan weerszijden; via een dam met nieuwe baksteen- muren eindigt de laan op het voorplein. Aan weerszijden van de laan een weiland; in het zuidelijke een duifhuis (zie onder 7). Ad b.: het voorplein wordt aan beide zijden (noord en zuid) geflankeerd door een bouwhuis en aan de oostkant door de brug over de binnengracht naar het huis; tussen de brug en de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bouwhuizen staat fraai hekwerk (zie onder 5); de inrichting is nieuw; er staan twee fraaie zonnewijzers (zie onder 9) en nog enkele majestueuze oude linden. Ad c.: de rechthoekige achtertuin, ingesloten door de buitengracht en de oostarm van de binnengracht, heeft een nieuwe inrichting, die als zodanig niet beschermenswaardig is; alleen het achterste gedeelte, nabij het Oude Diep, heeft nog een 19de-eeuws karakter: hier liggen een slingervijver en een ronde kom met enkele oude fruitbomen; alsook een oude schuur (zie onder 8). Langs de zuidelijke grachtarm nog restanten van een oude beukenhaag. Ad d.: ten zuiden en ten noorden van de buitengracht liggen oude bospercelen met restanten van slingerpaden; gemengd naald- en loofhout met veel onderbegroeiing van hulst; de Z-vormige vijver in het noordelijke perceel is van recente datum en derhalve niet beschermenswaardig.

Waardering

PARKAANLEG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de visueel-landschappelijke waarden;
- vanwege de nog vrijwel ongeschonden hoofdstructuur;
- als wezenlijk cultuurhistorisch onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 515663

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

<i>Complexnummer</i>		<i>Complexnaam</i>				
515660		Echten				
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Echten		De Wolden		Drenthe		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Zuidwolderweg	1		7932 PN	Echten	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
RUINEN	F	324				
RUINEN	F	1134				

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: BOUWHUIZEN.

XVIII, in aanleg ca. 1685; symmetrisch aan weerszijden van het hoofdgebouw; bakstenen gebouwen op rechthoekige plattegrond; westmuren in de buitengracht; één bouwlaag onder omgaand schilddak met grijze pannen; geen dakgoten; tijdens restauratie gevelindelingen met poorten, deuren en ramen ingrijpend gewijzigd en zuidelijk bouwhuis vergroot; op dit bouwhuis houten klokkentorentje met zinken helmdak; klok uit 1715 gegoten door Claes Noorden en Jan Albert de Grave.

Waardering

BOUWHUIZEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als wezenlijk functioneel en architectonisch onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bouwhuis

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515664

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

RUINEN

Sectie*

F

F

Kad. object*

1829

1898

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 4: DIENSTWONING.

XIX, mogelijk ouder; aan het begin van de oprijlaan: bakstenen gebouwtje op rechthoekige plattegrond; één bouwlaag onder schilddak met grijze pannen en midden op een schoorsteen; voorgevel (laanzijde) met eenvoudige ingang deur met bovenlicht en één zeslichts raam; zijgevel (straatzijde) met één zeslichts raam en één raampje met roedenverdeling.

Waardering

DIENSTWONING is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- als functioneel en cultuurhistorisch onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 515665

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

2658

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: HEKKEN.

Te weten: de inrijpoort en het hekwerk aan het voorplein. Inrijpoort: aan het begin van de oprijlaan gelegen en bestaande uit vier bakstenen kruispijlers, XVIII, met zandstenen dekplaten; de twee binnenste pijlers vanaf de weg gezien iets naar achteren staand; de in de jaren zestig van de 20ste eeuw nog aanwezige ijzeren hekvleugels ontbreken; tussen binnenste en buitenste pijlers lage houten spijlenhekken; de meest noordelijke buitenpijler is tegen de dienstwoning gebouwd. Hekwerk voorplein: op het voorplein als verbinding tussen de bouwhuizen en de brug over de binnengracht een sierlijk laag smeedijzeren hekwerk, XIXa, met ranke vierkante balusters met bolvormige bekroning; tussen de balusters bandijzeren vullingen met ruit- en lensvormige motieven; kruispunten versierd met gietijzeren rozetten en pijlpunten; in het hekwerk twee poorten met vierkante hardstenen pijlers als doorgang naar de terreinen achter en naast de bouwhuizen.

Waardering

HEKKEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de functionele en ornamentale waarden;
- vanwege de zeer bijzondere vormgeving van het hekwerk op het voorplein.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Monumentnummer*: 515666

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

<i>Complexnummer</i>			<i>Complexnaam</i>			
515660			Echten			
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>			
Echten		De Wolden	Drenthe			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Zuidwolderweg	1		7932 PN	Echten	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
RUINEN		F	2658			

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: BRUG.

In de huidige vorm XIX; bakstenen brughoofden, waarop lichtgetoogde ijzeren liggers zonder ondersteuning van jukken; houten brugdek en eenvoudige bandijzeren leuninggen met kruismotief.

Waardering

BRUG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuurhistorische en functionele waarden;
- vanwege de ornamentele waarden.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Brug(L)

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515667

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

298

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: DUIFHUIS.

In aanleg vermoedelijk nog 17de-eeuws, staande in de zuidelijke voorweide; vierkant houten (horizontale delen) bouwsel op vierkante houten stijlen en bakstenen poeren; tentdak met grijze pannen, bekroond door vierkant houten hok met de vlieggaten onder iets inzwenkend tentdakje met leien.

Waardering

DUIFHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuurhistorische en ornamentale waarden;
- vanwege de relatieve uniciteitswaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515668

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

2658

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 8: SCHUREN.

XIX; er zijn twee oude schuren, één in de moestuin en één achter het zuidelijke bouwhuis. Moestuinschuur: direct naast de noordelijke grachtarm; bakstenen gebouwtje onder zadeldak met grijze pannen; westelijke topgevel bekleed met verticale planken. Schuur achter bouwhuis: octogonaal houten gebouwtje op bakstenen voeting; grijze pannen.

Waardering

SCHUREN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als cultuurhistorische en functionele onderdelen van het complex;
- vanwege de bijzondere vorm van de schuur achter het bouwhuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Schuur(L)

Monumentnummer*: 515669

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 februari 2003
Kadaster deel/nr: 7874/198

Complexnummer

515660

Complexnaam

Echten

Woonplaats*

Echten

Gemeente*

De Wolden

Provincie*

Drenthe

Straat*

Zuidwolderweg

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7932 PN

Woonplaats*

Echten

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

RUINEN

Sectie*

F

Kad. object*

2658

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 9: ZONNEWIJZERS.

XVIIIIa; op het voorplein twee zandstenen zonnewijzers in Lodewijk XIV-stijl; zeer rijk gedecoreerde vierkante balustervormige voetstukken met onder meer acanthusbladeren en gekroonde cherubijnkopjes; de opzetstukken, de eigenlijke wijzers, zijn verschillend van vorm, ook van zandsteen: de ene is vaasvormig en heeft vier ovale verticale vlakken, waarop de wijzers, de andere heeft een torenachtige vorm, eindigend in een grote schuin geplaatste ster met wijzers.

Waardering

ZONNEWIJZERS zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de zeer hoge cultuur- en kunsthistorische waarden;
- vanwege de uniciteit;
- vanwege de (historisch)-functionele en ornamentale waarden.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Zonnewijzer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registregegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument